

CONV 391/02

NEW VERSION

CONTRIB 136

BEGELEIDENDE NOTA

van: het secretariaat

aan: de Conventie

Betreft: Bijdrage van de heren Barnier en Vitorino, leden van de Conventie
"Vers une meilleure coordination des politiques économiques"

De secretaris-generaal van de Conventie heeft van de heren Barnier en Vitorino, leden van de Conventie, de bijdrage ontvangen die in bijlage dezes staat.

Europese Conventie

– 7 november 2002 –

Naar een betere coördinatie van het economisch beleid

Bijdrage van Michel Barnier en António Vitorino aan de Europese Conventie

Het economisch beleid valt onder de nationale bevoegdheid, en dat zal ook zo blijven. Maar de coördinatie ervan is een gemeenschappelijke verplichting. En uit de problemen van de afgelopen maanden blijkt wel dat deze verplichting beter moet worden nagekomen.

Het is op dit terrein niet voldoende spelregels vast te stellen: er moet ook een scheidsrechter zijn met voldoende autoriteit om de regels te doen respecteren, en de structuren van de besluitvorming dienen aangepast te zijn aan de thema's waarom het gaat. Daartoe zullen bepaalde wijzigingen van het Verdrag nodig zijn.

De werkgroep over het economisch bestuur heeft vastgesteld wat de voornaamste kwesties zijn, en de plenaire vergadering van de Conventie zal nu daarover moeten debatteren. Het lijkt ons nuttig om nog eens in het kort de redenen te noemen waarom aanpassing van onze verdragen noodzakelijk is.

1. Hoe kan de naleving van de gemeenschappelijke verplichtingen beter worden verzekerd?

Het gaat er niet om tot overeenstemming te komen over de *aard* van de gemeenschappelijke regels. Daarover worden debatten gevoerd – maar wat ook de uitkomst daarvan zal zijn, een ding is zeker: de economische en monetaire unie heeft om te kunnen functioneren gemeenschappelijke dwingende regels en coördinatie nodig. De ondertekende toezeggingen moeten worden nagekomen.

In de huidige situatie legt de Commissie de Raad aanbevelingen voor betreffende de *richtsnoeren van het economisch beleid* en betreffende de waarschuwingen waarin het stabiliteitspact voorziet. De Raad kan de inhoud van deze aanbevelingen zonder meer aanpassen.

Het is nauwelijks nodig erop te wijzen dat het voor de vertegenwoordiger van een regering bijzonder moeilijk kan zijn een collega in de Raad een waarschuwing te geven. En deze situatie leidt tot allerlei compromissen die de geloofwaardigheid van de mechanismen voor de coördinatie van het economisch beleid aantasten.

De Commissie beveelt dan ook aan om de aanbevelingen te veranderen in *voorstellen* voor de richtsnoeren van het economisch beleid en voor de in het stabiliteitspact voorziene waarschuwingen. Dat zou betekenen dat deze voorstellen alleen met instemming van de Commissie gewijzigd kunnen worden, tenzij de Raad unaniem tot wijziging besluit. Dat is de gebruikelijke, in het Verdrag vastgelegde werkwijze.

Door deze aanpassing zou het mogelijk worden:

- de Commissie de middelen te verschaffen om de naleving van de regels door alle lidstaten af te dwingen;
- het communautaire karakter van het hele proces en de coherentie van het beleid te verzekeren.

2. Hoe moeten de waarschuwingen worden goedgekeurd ?

De werkgroep betreffende het economisch bestuur heeft in algemene termen erkend dat het zinvol is dat de Commissie zelfstandig een eerste waarschuwing kan richten aan een lidstaat die een buitensporig begrotingstekort dreigt op te lopen.

Met het oog op de doelmatigheid van het besluitvormingsproces is het bovendien zinvol dat de betreffende lidstaat wordt uitgesloten van de stemming over de waarschuwingen.

Het Verdrag voorziet al in een dergelijke uitsluiting wanneer de Raad een lidstaat moet

aanmanen om maatregelen te treffen om een buitensporig tekort te verhelpen – maar deze precisering ontbreekt in de bepalingen betreffende de stemming over waarschuwingen. De betreffende lidstaat zal naar alle waarschijnlijkheid tegen stemmen, en het lijkt dan ook logisch die lidstaat uit te sluiten en niet tegelijkertijd rechter en partij te laten zijn. Dat zou ook eerlijker zijn: door de weging van de stemmen kunnen grotere lidstaten nu gemakkelijker aan waarschuwingen ontsnappen dan kleinere, omdat zij gemakkelijker met andere lidstaten een blokkerende minderheid kunnen vormen. Billijkheid en doelmatigheid: twee goede redenen om de bepalingen van het Verdrag op dit punt aan te passen.

3. Hoe kunnen de lidstaten van de eurozone onder elkaar besluiten nemen?

Het is de bedoeling dat de grenzen van de eurozone op termijn samenvallen met die van de Unie. Maar omdat verschillende lidstaten nog geen deel uitmaken van de zone, en dat aantal met de uitbreiding nog zal toenemen, zal deze natuurlijke ambitie pas over jaren verwezenlijkt kunnen worden.

In dat verband moeten wij ons een beeld proberen te vormen van de moeilijkheden waarmee het functioneren van een Unie van bijna 30 leden geconfronteerd zal worden. De besluitvormingsmechanismen waarin het Verdrag nu voorziet, voldoen gewoon niet aan de behoeften van de eurozone. Het gezond verstand schrijft voor dat de landen van de eurozone onder elkaar moeten kunnen beslissen over kwesties betreffende de euro.

De status quo zou tot verlamming leiden. In 2004 zal de meerderheid van de lidstaten van de Unie geen deel uitmaken van de eurozone. De Eurogroep, die in 1997 door de Europese Raad is opgericht, is alleen maar een informeel discussieforum voor de deelnemende lidstaten. Deze groep is ontegenzeggelijk nuttig en kan blijven voortbestaan als informele discussiegroep. Maar in het huidige kader van het Verdrag kan alleen de Raad (Ecofin) beslissingen nemen. Voor de behandeling van bijvoorbeeld kwesties betreffende buitensporige tekorten binnen de eurozone te behandelen, kwesties betreffende het wisselkoersbeleid, besluiten betreffende lidstaten die de euro willen invoeren, of ook het deel van de *algemene richtsnoeren voor het economisch beleid* dat aan de eurozone is gewijd, beveelt de Commissie de instelling aan van een "Ecofin-Raad

voor de eurozone", waaraan alleen de Ministers van Financiën van de eurozone deelnemen, en die beslissingsbevoegdheid heeft op terreinen van gemeenschappelijk belang voor die lidstaten die dezelfde munt delen.

4. Hoe moet de eurozone vertegenwoordigd zijn in de internationale financiële instellingen?

De euro is de op een na belangrijkste munt van de wereld, en de landen van de eurozone vormen gezamenlijk de op een na grootste economische en handelsmacht ter wereld.

De Europese Unie haalt echter op internationaal niveau niet alle mogelijke voordelen uit deze situatie. De kwestie van de internationale vertegenwoordiging van de euro is *de facto* nog steeds niet geregeld. Bij de G7 (financiën) bijvoorbeeld zijn het voorzitterschap van de Eurogroep – als het niet wordt waargenomen door een aan de G7 deelnemende staat – en de ECB slechts bij bepaalde gedeelten van de discussie aanwezig. De Commissie neemt nog minder deel aan deze discussies, alleen voor specifieke punten van de agenda zoals de bestrijding van het witwassen van geld of van het financieren van terrorisme.

Bij het IMF is de enige echte verandering sinds 1999 dat de ECB de status van waarnemer heeft gekregen. Het is waar dat het standpunt van het Voorzitterschap in internationale discussies tegenwoordig in overleg voorbreid wordt, maar dat gebeurt vaak op basis van een compromis, waardoor de Unie niet in staat is om collectief voldoende blijk te geven van autoriteit en het vermogen initiatieven te nemen.

De Conventie zou moeten nagaan hoe deze kwestie pragmatisch geregeld kan worden, overeenkomstig de al bestaande bepalingen van artikel 111 van het Verdrag betreffende de internationale vertegenwoordiging van de euro of het standpunt van de Gemeenschap.